

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Anno XII.

(+) Am mai spus-o, și repetăm: *Tiara papală e grea povară. Pentru a o purta cu vrednicie trebuie să dai deosebit de la Impăritorul harurilor mai presus de fire. Asta mai ales în veacul nostru de instrăinare de celea cerești și prigonire, când pe ascuns, când deschis, a Miresei Domnului și a doctrinei propovăduite de ea.*

Spre a noastră mângâiere și fericire, noi cei de sub ascultarea vârhovnicului Petru, avem la cârma bisericii pe unul dintre cei mai mari Papi între Papi mari ai vremurilor din urmă. De doisprezece ani încheiați în 12 Februarie c., conduce imensa turmă de peste treisute cincizeci milioane oște cuvântătoare cu așa pricepere inspirată și binecuvântare vădită, cât impune respect și e admirat chiar și de cei mai neîmpăcați dușmani ai crezului catolic. Cu neputință de prins aici amănunțit activitatea și realizările, — fie și numai de pe un an — ale acestui providențial Pontific Roman. Îndeplinim însă un act de datorită pietate filială aruncând acum, de a douăsprezecea aniversară a pontificatului său, barem o privire fugară asupra strădanilor, bucuriilor și durerilor apostolice, de anul trecut, ale Pontificelui.

Reliefăm din anul catastih strălucit: Anul Sfânt deschis la 1 Aprilie, cu valurile de pelerini din toate părțile pământului, dela China până la Chile și dela Alaska și până la Noua Zeelandă, cu toți primiți în audiență de Sfântul Părinte; binecuvântați, mângâiați și întăriți cu toți prin cuvântul blând și înțelept al Vicarului lui Hristos. Închinătorii Români din toamnă, și cu ei împreună toți cei buni ai neamului nostru, își vor aduce aminte totdeauna cu venerație de aprecierile-î elogioase la adresa tuturor Românilor, fără considerare la păretele despărțitor dintre frați. Tot în acest An Sfânt îmbogățeste și catalogul azeșilor Domnului cu nume noi și luminoase: beatifică pe Maria Eufrazia Pelletier, Vincenția Gerosa, Gemma Galgani, Iosif Pignatelli, Beaterina Labouré și cei trei mucenici din America de Sud: Gonzales de Santa Cruz, Alfonso Rodriguez și Ioan Castillo; canonizează pe Andreiu Fournet; ține consistorii cu dezbateri minuțioase și obositoare, în vederea ridicării în curând la cinstea altarelor a fericitorilor: Ioan Bosco, Pompiliu Pirrotti, Maria Michaelași Louise de Marillac.

Alte lucrări din acelaș răstimp: la apărarea fiilor săi sufletești din Spania republicană, într-o enciclică magistrală: *Dilectissima nobis*; înființează noi episcopii și vicariate apostolice în Asia, Africa, insulele Filipine, Brasilia, Canada și Palestina; încheie concordate cu Germania și Austria; ridică cincisprezece biserici noi în Cetatea Veșnică; sfințește el însuși cinci episcopi indigeni asiatici; deschide Ateneul Antonian și inaugurează mănăstirea Volgata din Roma; construiește grandioase Seminarii regionale în Salerno și Benevento; se interesează efectiv de codificarea Dreptului Canonic Oriental; aranjază chestii însemnate de ordin intern bisericesc-spiritual prin o serie întreagă de Litere Apostolice; reface o seamă de clădiri din Cetatea Vaticanului, respectiv zidește altele noi: cumpără dintr'al său o rotativă puternică pentru „*Osservatore Romano*”, și împărțește ajutoare din greu pentru toți și pentru toate. Numai pentru așa zisa „*Opera Romana*” jertfește mai bine de patruzeci milioane lire italiene.

E totul tuturorora, pe lângă toată vârsta sa înaintată. Și-i de o agilitate extraordinară, egalată numai de fenomenala sa crudici și ascuțime intelectuală, ce uimește pe toți câți i-se apropie. — Cierul să ni-l țină încă mulți ani!

Școală creștină

Pentru primatul spiritului — Exagerări filosofice — Morală și școală religioasă — Spre frontul părinților creștini

(*) Nu dormim pe roze. Ci pe balonete. Și, fatal, nu putem avea somnul dulce. Ne muncesc visuri urite. Pe bulevardele Parisului se ridică baricade. Sânge cald gâlgăle pe Ringul din Viena. — Coșmar, cu perspective tulburătoare.

De aceea trebuie să primim cu bucurie orice încercare de revenire la normal. Să sprijinim cu toată puterea orice strădanie de reșezare a vieții sub domnia spiritului. Vișelul de aur trebuie răsturnat de pe tronul atotputerniciei și rațiunea trebuie să astupe gurile tunurilor flămânde. Trebuie să aprindem iarăși, în bezua tehnicii păgâne, făclia idealurilor mântuitoare.

Congresul „filosofilor”, despre care am vorbit în numărul nostru trecut, face parte din aceste nizuțe laudabile. A accentuat nevoia, imperioasă și inexorabilă, de-a se pune pe sufletul sălbăticit și desorientat al tineretului nostru pecetea spiritului. A cerut loc în școală pentru Aristotel și Plato. — Foarte bine și foarte frumos. Cu o singură condiție: să nu sară peste cal. Nici chiar filosofii. Să se întindă atâta, cât le ajunge țolul. Ceeace au cam uitat simpatici ciopitori de silogisme. Vreau să fie ceeace nu-s: popl, fără barbă și fără dar. Vreau să smulgă din corpul religiei o parte esențială a ei: morala și s'o treacă în împărăția vagă a teoriilor încălcite și fără consistență. Cu atât mai rău, cu cât nici nu se pot fixa asupra unui sistem filosofic precis și unitar, ci lasă loc larg fantasiilor și capriciilor fiecărui cărpaci kantian. Aceasta cu motivarea comodă, că nu vreau să obișnuiesc elevii cu o anumită morală, ci cu toate moralele.

„Toate moralele” acestea sunt un ideal periculos. Valoare pedagogică nulă. Un nou ferment de disoluție și anarhie, în vremuri când avem supremă nevoie de refacerea unității sufletești, de o concepție de viață armonică, viguroasă. În loc de ținte clare, de valori solide, de disciplină și autoritate, ni-se oferă perspectiva ceoasă a teoriilor născocite în chinuri silogistice, învălmășite ca norii bătuți de vânt și diafane ca pâuze de palanjen. Nu cu astfel de hrană se poate crește generația de volnici al gândului și faptei, cari trebuie să clădească România nouă!

Totuși, încercarea profesorilor de filozofie nu este lipsită de seducție. Ca orice necunoscută, învăluită în horbotă de mistere și cu priviri grele de făgăduințe, filosofia are multă vrajă ispititoare. — De aceea trebuie să ne bucurăm din toată inima de împunătoarea mișcare de reacțiune, pornită de preoții profesori și de un mare număr de părinți creștini din

capitală. Din inițiativa lor s'a ținut, Sâmbăta trecută, o mare adunare, prezidată de pâr. Dr. I. Mihălcescu, decanul facultății de teologie. Ținta ei a fost: mobilizarea tuturor forțelor active ale bisericii și societății românești pentru apărarea învățământului religios împotriva încercărilor distructive ale ateismului ce îmbracă forma seducătoare a filosofiei pure. Căci discuțiunea a dus la această concluziune: tendința de-a întări filosofia în școală în dauna religiei, este o nouă și deghizată formă a ateismului. Pretinșă estetizare, intelectualizare și spiritualizare a școlii, pe care o promite, este o nouă formă de anarhizare a gândurilor și conștiințelor tinere.

Aplaudăm, cu toată convingerea, această mișcare. Este un semn că ne trezim. Și hotărârile, cari s'au luat, dovedesc începutul unei acțiuni sistematice în slujba adevărului. Se va cere celor în drept „respectarea integrală a învățământului religios”. — Noi am zice mai bine: *vrem școală religioasă!* Nu-i de ajuns să avem în program două ore de religie. Ci întreg programul școlar trebuie pus în concordanță cu concepția de viață creștină. Acesta e singurul sistem de gândire și educație unitar. El trebuie să fie sinteza întregii instrucțiuni și temelia oricărei educații. De aceea trebuie să dispară din cărțile de școală tot ce lovește în religie și dela catedre toți cei cari nu-și fac cruce și au uitat „*Tatăl nostru*”. *În țară creștină — școală creștină!* E elementar și firesc. Și singura salvare, în același timp!

S'au preconizat în pomenita adunare, două mijloace pentru realizarea acestor dorințe. Întâi: organizarea preoților profesori într-o asociație pe țară și convocarea unui congres general în capitală. — Ceeace, evident, nu-i rău. Rezultate prea mari însă nu-i putem promite, dată fiind starea de spirit actuală. Găsim de preț neasemănat mai mare ideea ceealaltă, prinsă în rezoluțiile adunării: „lărgirea cadrului acțiunii cu sprijinul mirenilor creștini și determinarea unei mari mișcări a intelectualității românești pentru afirmarea priorității spiritualului, în sens moral, constructiv și românesc, împotriva tendințelor de anarhizare morală a tineretului, sub etichete de estetism și intelectualism”. — Da, aceasta este calea cea bună! Trebuie pusă în mișcare *marea tabără a părinților*. Ei sângerează mai întâi de sălbătăcirea morală a copiilor. Ei simt mai dureros dezastrul spre care mergem. Ei să ceară deci, în primul loc și în rânduri compacte, altă creștere pentru generația nouă. Să pretindă pentru ea hrană sănătoasă și idealuri morale ferme. — Și alături de părinți să se mobilizeze toate conștiințele sănătoase ale

țării. Intelectualii, cari sunt datori să vadă mai bine semnele vremilor, să stea în fruntea celor cari vreau înolirea lumii prin puterea spiritului.

Prin acțiune ordonată, sistematică, este cu neputință să nu se ajungă la biruință. Fiindcă majoritatea covârșitoare a părinților vrea să aibă copii creștini și de omenie. Totuși până acum duhul școlii a fost păgân. Fiindcă ei nu și-au spus cuvântul. Au lăsat să se impună, la conducere, gândurile întunecate ale unei minorități organizate. De-acum va trebui să se întâmple contrarul. Să se organizeze părinții creștini și toți cei cu dragoste de viitorul țării să stea alături de ei. Și toți împreună să-și impună voința. Vor birui. Fiindcă, în definitiv, ei sunt țara. Și ei făuresc viitorul!

Noul canonic orădan a fost înscăunat. Cu ceremonialul de rigoare, pâr. Dr. A. L. Tăutu și-a ocupat, în 30 Ian. c., stalul canonic la care l-a ridicat o frumoasă și rodnică activitate preotească-literară, de doisprezece ani.

Numele noului demnitar bisericesc dela Oradea e cunoscut cetitorilor noștri. Strădaniile sale așisderea: conferințe religioase pentru intelectuali; sfinte misiuni pentru popor; apostolie marianisto-congreganistă în lumea școlarii și a satelor; conducere pricepută a Soc. de lectură „S. Ioan Gurădeaur“ a teologilor orădani; redactarea îngrijită a „Vestitorul“-ui și o seamă de lucrări originale și traduceri scoase la lumina tiparului (Primatul Papilor; Tratat de morală; Deprinderea desăvârșirii creștine (după Rodriguez); Sf. Nichita Remesianul ș. a.) Aici notăm doar câteva date biografice: Pâr. Tăutu s'a născut la 1895 în Terebești (jud. Satu-Mare). Studiile le-a făcut la Beiuș. Celea teologice le-a început la Roma, le-a continuat la Viena și le-a terminat tot la Roma. A împlinit slujbe de: prof. de religie la Beiuș; prof. de teologie la Oradea, unde o vreme face și pe catihet la școlile secundare. — Totdeauna râvnitor și conștiincios.

Capitulul orădan câștigă în noul său membru o forță de valoare, dela care e în drept să mai aștepte mult. Și sigur că acesta, muncind

și de aici în colo în spiritul lozinei de până acum: în veritate et caritate, o să întrecă chiar așteptările legate de dânsul. — *La mulți ani!*

Conferență. În cadrul *Asociației studenților români uniți* din Cluj, Pâr. canonic I. Agârbiceanu a ținut, Duminică 11 Februarie, o conferință dezvoltând subiectul: *Necesitatea și elementele optimismului.*

Plecând dela adevărul evanghelic, Pâr. Agârbiceanu a verificat în cadrul creștinismului elementul optimist pe care l-a adus noua concepție. În orice domeniu: social, național, artistic și științific, s'a pus la baza acțiunilor omului, credința... Suportul ei e absolut necesar pentru orice încercare, pentru că unește toate forțele într'o convingere puternică, trezește dragostea de scop și pregătește pe om pentru jertfă, care sfințește lupta. Deosebirea între lumea antică și lumea creștină stă tocmai în această găsimă a răsplății divine, care nu bazează acțiunile noastre în timp, ci le susține adevărata valoare. Creștinismul nu e o religie pesimistă care să distrugă omul, ci optimistă, înălțând pe om pentru Dumnezeu...

Conferențiarul a fost viu aplaudat, iar pentru *Astru* Cluj e un început bun, care ne dă dreptul la îmbucurătoare speranțe... (*Radu Brateș*).

La moartea lui Vasile Goldiș

de canonicul N. Brînzeu

Ca posteritatea să aibă efigia clară a marelui luptător național, care zilele trecute a fost așezat spre veșnică odihnă la Arad, ne simțim datori a contribui și noi cu câteva trăsături de condeiu, după cea mai bună știință și conștiință a noastră. O facem cu atât mai vârtos, cu cât de numele lui se leagă o parte din regretabilele lupte confesionale de după războiu și odul acelor lupte totdeauna lasă ceva umbră. — Memoria unul decedat trebuie curățită de orice umbră nedreaptă, fără ca prin aceasta să aibă cineva dreptul de a scăpa judecării pentru faptele sale constatate de adevărate.

Vasile Goldiș a fost ortodox prin naștere (fiu de preot ort.) și prin profesiunea sa (de crețar consistorial), deci omeneste este explicabil orice act prin care căuta să-și servească biserica sa. Nu era însă ortodox habotnic, umblat de mic și la școală catolică, luterană și învățat în Apus, ba prima soție, dacă nu în selâm, l-a fost catolică. De aceea el a afirmat ca luptător național alături de marele catolic Vasile Lucaciu și de ceilalți fruntași în mare parte uniți.

Este adevărat, că și pe manifestările noastre românești din vechea Ungarie proiecta umbra un anumit confesionalism. Fără a menționa altele, vom spune numai, că partidului național era în permanent război cu ierarhii noștri, și cu Biserica peste tot. În un asemenea moment de întristare, la anul 1913 am emis un apel pentru înființarea unui cotidian al nostru, al uniților: dar V. Goldiș directorul ziarului „Românul“, numai decătuș sesizat și mi-a trimis o scrisoare prin care mă deconsilia de ideea concepută și ne învia să ne spunem în „Românul“ toate deleanțele noastre. — De fapt, eu nu știu ca personal să fi scris ori vorbit vreodată împotriva Bisericii noastre; poate vor fi știind alții de așa ceva, până la unirea neamului.

După realizarea idealului național, Goldiș a fost, pentru scurt timp, (căci a trecut, împreună cu d. Șt. C. Pop, în guvernul central) șeful resortului cultelor și instrucțiunii. În această calitate el a fost cât se poate de la față de tot ce i-a cerut Biserica noastră și se putea da atunci; asta este a se atribui secretariatului general unit (deja ființa asemenea funcționar era o mare *satisfacție pentru noi!*), care era actualul Preasfințit Maramurășului.

În propaganda electorală a anului 1919 sau 1920 — nu-mi amintesc precis — Goldiș a pus, în cutare comună dela Arad, chestiunea unirei tuturor Românilor și sub raport religioasă firește, în ortodoxie. Se vede că nu a fost decât ceva electoral, pentru că nu a luat nici o inițiativă în interesul acestei idei.

Frământările și nemulțumirile din partid național — încă nefuzionat cu țărăniștii

Foiața „Unirii“

O lămurire și un program

— Cuvinte de început —

de Gheorghe I. Biriș

Nimic mai trist decât un apus. Nimic mai înflorător decât o moarte la început de drum. Sufletul omenesc iubește încordările în muncă rodnică și plină de har și de aceea orice înfrângere îl cutremură. El este astfel alcătuit încât îl îmbucură orice străduință, orice nouă activitate pozitivă. Însăși viața e efort, spre un scop de dincolo de timp. Putregaiurile poartă lumină fără căldură, ispită doar pentru cel rățăcit în întunec, dar începuturile muncii adevărate și binecuvântate se desfășoară în zori cu lumină purpurie și cântec...

Sunt cuvinte pe care le-aș voi mai largi fiindcă învățătura din umbra lor are tălcuri multe. Eu aș vrea să desprind doar câteva, plecând de la o stare de lucruri reală.

Tineretul gr. cat. dela școlile superioare din Cluj, s'a strâns acum câțiva ani în așa numita „Asociația studenților români uniți“ sau „Astru“. Având ca linie de conduită: aprofundarea religioasă și întărirea raporturilor între biserica învățătoare și tineretul laic; apropierea de Hristos în aceste vremi fără căpătâiu; găsirea unui liman de mângăiere atunci când

gândurile și se împrăstie ca apele primăverii; conferințe religioase care să întărească stăvilarele credinței atunci când învățăturile multe vor săpa la temelile ei, primejdindu-i existența, — această pluralitate de motive susține și susține încă necesitatea acestei Asociații, iar în cadrul bisericii răspunde chemării înalte: *crandă Dumnezeului fără început.*

Sunt atâtea chemări spre unire și luptă împreună. Și cu atât mai necesară această unire, cu cât, oarecum spontan și instinctiv, se rezolvă, barem fragmentar, marea problemă de orientare a tineretului de azi. Din vremi, prin graiul sângelui și al inimii, sufletul își caută pacea.

Orientarea spre „dreapta“ sau spre „stânga“ agitată în ultimul timp, e tendința de găsimă a unor stări mai bune: unul prin reînnoirea stărilor vechi și inspirarea unui nou suflu de viață, însă nu revoluționar, alții prin strivirea vechei rânduieli, călcarea peste morminte și îndrumarea spre o altă flacără.

Chiar faptul că se pune problema e dovada nemulțumirii cu stările existente. Încă nu s'au apropiat glasurile de nemulțumire ca să formeze tumultul distrugător de bariere autoritare, dar el mocnește, neauzit de cei cari nu vor să-l audă.

Tineretul are un rol precumpănitor în orientarea vremilor noi. Trebuie însă ca acest tineret să fie adus la judecata dreaptă, rece, întemeiată pe cunoașterea justă a lucrurilor,

pentru a nu fi indus în eroare de ideile ei circulă clandestin.

Asociația studenților români uniți trebuie să fie deci un loc de discuții serioase asupra problemelor care frământă societatea zile noastre, în lumina adevărului evanghelic, și supravegherea oamenilor maturi, încercări luminați. Căci orice lămurire e o descărcare o armă nouă împotriva piedecilor din drum.

Cei care știu să intulască mobilul ei și dirijează viața socială în manifestațiile ei întârziat să-și spună cuvântul. Un politic de seamă al nostru a aruncat formula: *„mânia e fără fără tineret“.* Voia să rezumă starea de fapt: România e o țară fără tineret orientat sincer și sigur spre un scop care canalizeze toate energiile. Plutesc formule care ne acățăm pentru o clipă, dar pe care părăsim ca infructuoase după o zi. E ceva vagul și nesiguranța vremilor de prefaceri.

Tineretul reprezintă însă avântul în luptă tinereța în gândire și purificarea în conducere. Și e bine că, într'adevăr, tineretul a fost utilizat și acuma în munca mare. Dar pretirea serioasă științifică, plecarea din trecut nostru plin de exemple și îndemnuri — condiții cari vor stabili baza cunoașterii și a lui nostru și înțelegerea misiunii noastre. Că dacă e un adevăr faptul că tineretul în sufletirea lui prinde mai bine ritmul ce-și căfăgaș, anticipează vremile ce au să vină, și mai puțin adevărat că ținuta demnă și do

mulți le exploatau în sens confesional, de aceea în cunoscutul „*Memoriu-Goldiș*” se găsește un advertisement la adresa Bisericii rom.-unite; să-și dea seama această Biserică, cumcă în România majoritatea e a ortodocșilor. Contând, desigur, pe această majoritate, la 1926, când a fost vorba să se constituie guvernul Averescu cu concursul ardelenilor, Goldiș a făcut partidul național propriu, — fuzionat apoi cu al poporului, — urmat de o seamă de ortodocși, așa că ramura aceasta de partid, sau de ardeleni în partidul d-lui Averescu, avea, fatal, un colorit ortodox. E ușor de înțeles, ce l-a costat pe d-l General Averescu și pe d-l Goga — cu ceilalți membrii ai partidului poporului, menținerea unui echilibru, care a costat și jertfe din partea noastră.

Atacul s'a început — și la atâta s'a și limitat — cu falimosul *ordin ministerial No. 49838* din 1926. Prin acest ordin se denega subvențiunea statului parohiilor cu mai puțin de 300 suflete și se reducea posibilitatea creșterii de noul parohii. Ordinul acesta a provocat o interpelare la Senat din partea d-lui Theodorian-Carada, senator guvernamental, căruia l-a răspuns d-l Goldiș având unele ieșiri cam nepotrivite. Înțelepciunea șefului guvernului a știut să aranjeze incidentul, dar *incidentul a fost*. Trebuie să se știe altfel, că Goldiș nu făcuse decât să reediteze un ordin dat de minister încă în 1921, ordin care atunci nu provocase nici o animosități — nici măcar proteste speciale din partea Bisericii — fiindcă în curând guvernul a căzut și falimosul director, care provocase ordinul, a fost trecut dela cultele catolice la altă direcție. Incolo, să nu uităm că mult depinde dela *directorii din ministere*, de aceea e atât de regretabil că azi nu avem în ministerul cultelor un director al nostru pentru cultul catolic.

Răposatul rege Ferdinand și-a făcut chestiunea de conștiință din *încheierea concordatului* cu sf. Scaun. Ardelenii din partidul d-lui Goldiș erau potrivnici concordatului și luptase până aci în acest sens. Dar cauza — cum o spune însuși Goldiș în broșura sa „*Concordatul*” pp. 5—6 — era foarte avansată. El spune că s'a pus pe studiu, și după luni de

zile a ajuns la anumite concluzii pe cari le-a cuprins într'un memoriu adresat șeful de guvern, d. 29 Iulie 1926. Oricine își poate închipui că acel memoriu nu cuprindea concluzii favorabile ideii concordatului, de aceea d-l General Averescu nu l-a răspuns nimic lui Goldiș (noi știm însă în ce chip a știut Generalul să se edifice asupra celor cuprinse în memoriu), ci abia în Aprilie 1927 i-a spus:

— Domnule Goldiș, concordatul trebuie făcut; du-te și fă-l domnia-tal

Așa s'a întâmplat că la Paștile anului 1927 Vasile Goldiș a călătorit la Roma, acolo a încheiat și semnat concordatul între sf. Scaun și Statul român, publicând într'u *apărarea* acestui concordat interviuuri prin gazete și o bine documentată broșură. — Pe vremea aceea, gazetele dela Sibiu l-au cam excomunicat pe Goldiș, dar curând s'au convins și ele, că din cauza concordatului nu a pierit ortodoxia.

După căderea guvernului Averescu, la 1927, Goldiș nu a mai avut ocaziunea să se manifesteze în materie religioasă. Odată stând la masă de a dreapta lui am observat: iată cum poate sta un mare catolic alături de un mare ortodox. Mi-a ripostat:

— Adevăratul catolic cu adevăratul ortodox totdeauna se pot înțelege.

Am ținut să dau aceste amănunte la construirea unui bust în galeria oamenilor mari ai neamului. O merită autorul celui act internațional, prin care se recunoaște, pentru prima oră, suveranitatea Bisericii catolice de către Statul român.

Pentru frații din risipire. Departe de a scădea, însuflețirea pentru frații de credință din Vechiul Regat crește mereu în întindere, aducând noul și noul jertfe, din toate părțile provinciei mitropolitane. Frumosul catastih al danilor de pân'aci suntem în plăcuta situația de al întregi cu altele întrate, mai în urmă. Și anume:

In scopul numit au donat: *câte 1000 Lei.*, Doamna văd. Teodor Stanca, (Aleșd); dd.: Augustin Maior, prof. (Cluj); Ioan Vicu, in-

giner, (Alud); Dr. Gh. Popescu, adv. (Turda); Dr. Teodor Stanca, medic, (Aleșd); Ion Bușifla, prof. (Beiuș); Dem. Marian, inginer (Oradea) și d. col. Ionel Șlara (Dej). — *Câte 500 Lei*, dd.: Dr. Vasile Bledea, adv. Oradea; Dr. Gh. Moga, medic (Sibiu); Dr. Valer Ostatea, medic (Cluj); Dr. Iuliu Mureșan, f. notar public, (Cluj); Tertulian Langa, prof. (Târgu-Mureș); Dr. Alex. Pop, medic (Oradea); Dr. Ioan Melianu, dir. (Alud); Aurel Cheresteș, contabil (Alud); Dr. Vasile Hossu, (Cluj), și Octavian Manu (Cluj). — *Câte 300 Lei*, dd.: Adrian Pop, inginer (Sibiu); Antoniu Roșianu, prim-cassar, (Alud); Dr. Alex. Kiss, adv., (Cluj); Ioan Bozdoc, preot defic. (Turda); Emil Pop, (Dicioșmărtin) și Dr. Alex. Ciplea, prof. (Cluj). — *Câte 250 Lei*: Familia Vlăsa, (Iernut); d. Dr. Ioan Olariu, medic (Orlat) și d. Vasile Chintoianu, dir. P. T. (Blaj). — *Câte 200 Lei*, dd.: Dr. Domițian Baciu, medic, (Târgu-Mureș); Ioan Mezel (Oradea); Dănilă Bollă (Dicioșmărtin); Nicolae Negruțiu, dir. (Dumbrăveni), Ioan Ciortin, notar (Oradea) și Dr. Traian Vuia, dir. de bancă (Oradea). — *Alte sume*: d. I. Lupușu, dir. P. T. (Oradea): 324 Lei; d. Ioan Neamțu, inv. (Alămor): 150 Lei, și d. Vasile Barna (Blaj): 100 Lei.

Cauza e mare și sfântă. Cu neputință să lipsească înțelegerea pentru ea, și spiritul de jertfă a fiilor sfintei noastre biserici cari oriunde ar fi, datori sunt să se iubească și să se ajute împrumutat. — Cum vedem că într'adevăr au și făcut atâția dintr'înșii. Și alții mulți, cari vor urma pilda acestora.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele numiri în cler: pâr. *Ioan Trușia* din Urisiul de jos, admin. parohial la Șeica Mică; pâr. *Lucian N. Oltean*, nouhirotonit, admin. paroh. la Sâniacob; pâr. *Remus Păcurariu*, nouhirotonit, admin. paroh. la Urisiul de jos, iar pe alți doi neohirotoniți: pâr. *Ioan Cârnaț* și pe pâr. *Vasile Fidvelan*, i-a provăzut cu decret de jurisdicție. — Pâr. *Ioan*

mentară e condiția reușitei unei acțiuni pe orice teren. Peste toate acestea, credința, religia, va aduce stabilirea echilibrului necesar pentru o justă judecată.

Plecând dela date îndepărtate și de cadru larg, pentr'un moment, nu trag concluzii, decât sugerez atmosfera în care vreau să-și țină ședințele Asociația noastră.

Asociația studenților români uniți își va ține ședințele într'o atmosferă demnă, academică, științifică. Vreau să aduc ședințele frumoase, iată primul punct de activitate în acest an. Am încredere în concursul ce ni-se va da de sus, în înțelegerea ce o vor arăta personalitățile marcante ale bisericii noastre și în seriozitatea și devotamentul membrilor acestei Asociații, pentruca munca mea să o prevăd rodnică și biruitoare.

Conferințele pe care le vor ține bunii oratori ai religiei noastre, preoți sau laici, se vor situa pe lângă o problemă religioasă sau istorică, literară sau socială, grefate însă pe fondul religios, tinzând la lămurirea chestiunilor care trebuie să preocupe pe orice om; conferințele pe care le vor ține membrii ai Asociației noastre, bine pregătite și documentat argumentate, din orice domeniu, cred, vor stimula interesul pentru Asociația noastră al cărei număr de membri aș vrea să crească simțitor, ca dovadă al interesului pe care știm să-l arătăm față de lucrurile care formează semnul legăturii între generația conducătoare

și cea care se formează acuma pentru rolul de diriguire a vieții noastre sociale și de stat.

Biblioteca pe care o vom aranja și completa cu diferite cărți străine și românești și pe care o vom pune la dispoziția tuturor aceluia care se ocupă de Asociația noastră, revistele străine sau românești, religioase și de cultură generală, care se vor consulta în sala de lectură pe care o vom deschide cât de curând, ne aduc mulțumirea de a da societății noastre un caracter de necesitate și un certificat de justificare a existenței ei.

Strângerea fondurilor pentru ajutorarea membrilor Asociației noastre, pentru o ajutorare organizată și națională, rămâne un deziderat de urmărit.

Serată dansantă, pentru strângerea de fonduri, ședințe cu program variat și interesant, congresul „*Astrului*”, pelerinajul la Roma la sfârșitul lui Martie, cu toate ușurările ce se pot obține, imprimă asociației noastre un caracter totalitar și complex.

N'aș vrea niciodată să persiste ideea care a pătruns în opinia publică, făcând odioasă Asociația noastră, că ea e Asociație cu caracter de ofensivă confesională. Nu. Asociația noastră e Cerc de studii pentru probleme religioase și de interes general, în care discuțiile se mențin la un nivel principiar și nu de acțiune imediată, de organizație luptătoare.

A fi credincios — a devenit o povară, azi. Aceasta și din cauza exagerărilor re-

ligioase, cât și din înmulțirea numărului celor care au devenit gânditori liberi, adepți ai științei și rațiunii și a căror armă de discuție e ironia și prezentarea cazurilor excepționale.

De aceea trebuie să părăsim gesturile de exagerări evlavioase — și începută o interiorizare a credinței, o sinceritate a ei care va împiedeca gesturile fariseice, fără suport real. O demnitate creștină și o întărire a caracterului — iată două caracteristice ale luptei noastre.

Alături de alte societăți și în concordanță cu ele, *Asociația studenților români uniți (Astru)* e școala de conduită pentru viața mare, cu responsabilități în posturi de conducere. De aceea colaborarea tuturor membrilor societății noastre este indispensabilă. În caz de nereușită, fiecare purtăm partea noastră de răspundere...

Duhovnic neobosit. Pomenirea dreptului cu laudă o face „*Religious Bulletin*” al universității Notre Dame din Indianapolis, notificând că † Iosif Chartrand, ultimul episcop al locului, a ascultat, în cei 41 ani de preoție ai săi, mai bine de un milion de mărturisiri. Aceasta slugă bună a Domnului avea obiceiul să steie în confesional dela 5 ore dimineața, până la 9, când ieșea să celebreze sf. liturghie. Asta așa chiar și în cei din urmă zece ani ai vieții, în butul sănătății sale șubrede. — Binecuvântată „*patimă*” preoțească!

Laslo, hirotonit deodată cu aceștia, aparține eparhiei Lugojului.

Misiuni populare. Părintele misionar al eparhiei orădane a ținut în Ianuarie c. misiuni în patru localități deosebite, cu rezultate din cele mai îmbucurătoare. Așa la *Sătmărel* s'au mărturisit și cuminecat cu acest prilej 818 credincioși și credincioase; la *Lucăcești* 450; la *Turcea* 301, (aici ascultă predicile și calvinii din loc), iar în micuța și nou înființată parohie *Săcueni* s'au apropiat de Sf. Masă 108 inși, cu intelectualii în frunte. — Interes extraordinar de mare față de cuvântul Domnului pretutindenea.

Dela „Astru” — Cluj. Asociația Studenților Români Uniți — *Astru* — din Cluj, în ședința din 4 Februarie a. c. și-a ales următorul *Comitet* pentru anul acesta: Președinte: Gh. I. Biriș; vicepreședinte: Octavian Dănilă; secretar general: Petronius Șerban; cassier: Nicolae Gheție; controlor: Ovidiu Biriș; secretară de ședință plenară: Dș. Veturia Borza; secretar de comitet: Ion Negruțiu; bibliotecar: Dș. Lya Boilă; pentru chestiunile spirituale: Dș. Pipica Suci; pentru chestiunile artistico-literare: Sever Hulea; pentru ajutorare: Ovidiu V. Simonetti.

Slujbă răsăriteană în Florența. Opera Florentină catolică *Pro Russia*, a aranjat în 8 Februarie c. o serie de festivități menite de o parte să câștige simpatii fastului ceremonial răsăritean, de alta să adune ajutoare pe seama Rușilor din surghiun. Centrul și culmea acestor serbări a fost sf. liturghie chrisostomiană, slujită de p. Alex. Sipiaghin, — fost parlamentar în Duma țaristă, — în limba paleo-slavă. Cu acest prilej vasta biserică a mănăstirii din via del Proconsole s'a dovedit neîncăpătoare. Tot ce a avut orașul artelor mai select, era de față. După masă, p. Sipiaghin a conferențiat în palatul Antinori despre arta și arhitectura rusă dela sfârșitul veac. XVII. Conferența a fost însoțită de proiecțiuni luminoase. Printre ascultători în rândurile prime era însuși arhiepiscopul — cardinal al Florenței.

Locale. Dumineca viitoare, întâia a Marelui Post, va predica în catedrală p. Dr. Leon Sârbu, spiritualul Seminarului Teologic.

— Dumineca trecută elevii Școalei Superioare de Comerț au jucat, în sala de gimnastică a liceului de băieți, piesa umoristică: *Un train domnesc* de E. Suci. Numerosul public asistent a aplaudat călduros pe debutanți. — Tot atunci au aranjat și elevele Școalei Normale și cele dela Școala de aplicație un foarte reușit *festival* întru aniversarea împlinirii a 12 ani dela urcarea Preafer. Părinte Piu XI pe tronul pontifical. Conferența ocazională a ținut-o p. Dr. Leon Sârbu, spiritualul Sem. Teol. și prof. de religie la acele școli.

De dragul însănătoșirii altora. Preotul napolitan Francisc Cirino dovedește cu fapta, nu numai cu vorba, că iubește bolnavii. Așa apare din analele *„Spiritalului Incurabililor”* din Napoli, cari au încrestat mai multe cazuri, când numitul Părinte a împrumutat, cu generozitate și cu drag, sânge din sângele său, bolnavilor ce necesitau aceasta. Mai în urmă a făcut acest bine muncitorului Andreiu Castellano, suferind de anemie acută după o operație chirurgicală gravă. A fost destul ca medicul curant să declare că respectivul, pentru a rămânea în viață, are neapărată lipsă să i-se facă transfuziune de sânge, și că singurul donator posibil e p. Cirino, ca acesta să se ofere cu toată căldura sufletului său. — Ofertă primită numai decât, spre bucuria bietului bolnav scăpat dela moarte, și a familiei sale mântuite de o pierdere ireparabilă, și de mizerie.

Zece ani de misionarism în China. Delegațiunea Apostolică din Peking a publicat

de curând o statistică din cale afară interesantă. În lumina datelor acestei statistice, catolicismul a făcut în ultimii zece ani progrese uimitoare în împărăția *„Fiului Soarelui”*. Și anume: în răstimpul 1923—1933 s'au înregistrat 550.111 convertiuni. De notat că în acest număr se cuprind numai catehumenii botezați după instrucție în regulă și probe bine susținute de viață creștină. Altfel, dacă s'ar socoti și adulții botezați în articulo mortis, apoi copiii din familiile și pruncii botezați în primejdia morții — *„tălharii raiului”*, cum îi numesc misionarii, — ar fi de notat numai pentru 1932—1933, mai bine de o jumătate de milion.

De ce s'a convertit un colonel. *„L'Osservatore Romano”* aduce știrea trecerii la catolicism a colonelului Wilhelm Overbech-Wright din Agra (India). Intrebat asupra motivelor convertirii sale, numitul colonel, care era și directorul unei case de alienați, a declarat: Zece ani de zile a urmărit din scurt pe un preot catolic și a constatat că în tot acest timp preotul respectiv venia regulat, săptămână de săptămână în institut, cerceta pe bieții bolnavi și se întreținea cu ei atât de amabil, cum nu mai văzuse bisericani de altă credință întreținându-se cu nenorociți ca cei de sub îngrijirea sa. — Asta pentru el a fost motiv îndeajuns să îmbrățișeze crezul religios al preotului observat și admirat în deprinderea conștientioasă a unei datorințe caritative-pastorale.

Mic, dar „om” de cuvânt... Are numai șapte ani; răspunde la numele de George Price, și-i de loc din San Francisco. La Crăciunul trecut s'a răs mult pe socoteala lui. Treaba, adevărat, a venit așa: Lumea credincioasă constată, uluită, de praznicul Nașterii sfinte, că statueta Pruncului Isus din biserică Notre Dame de Victoires nu-i și nu-i. Pasă acum de-ți fă închinăciunile în fața staulului fără Nounăscutul! Necaz și cătrăneală, mai ales între țărcovnici, și gând de mers la poliție. Când colo: poftim! Ghiță la preumblare pe trotuar, cu un cărucior roșu după el și cu statueta din pricină în cărucior, dă nas în nas cu preotul bisericii. — *„Va să zică mătușă-mi ești... pășărică?”* — *„Păi ce era să fac? Tare am dorit un cărucior roșu, cadou de Crăciun, și i-am făgăduit Pruncului Isus că de-mi va împlini dorința, cel dintâiu care se va căra în căruciorul meu El are să fie. Și iacă: ce-am dorit s'a împlinit! Acum, mă rog: cum era să nu mă țin de vorbă?”* — Gentleman, și pace!

Telefonul „Unirii”

B. Oradea. Faimosul duh rău al greșelilor de tipar nu prea doarme. Treaz și neastâmpărat a fost și când s'a tipărit numărul 5 al gazetei noastre. N'a putut face însă stricăciune mare. Atâta doar că, în *„Veste bună din Oradea”*, a făcut să se culeagă T. Bonda, în loc de V. Bondrea, cum se scrie corect numele p. confesor militar de acolo. Ceeace, de altfel, nu întunecă cu nimic strălucirea serbării despre care am scris și care a fost cu adevărat frumoasă.

G. București. N'am trimis nici un corespondent special la fața locului. Vă putem da însă și fără această cheltuială lămuriri suficiente. — Este adevărat, că la Dej au avut loc „mari manifestații antisemite”. Fapt divers și lipsit cu totul de interes. Unică în felul ei și ciudată este însă pricina lor. S'au produs din motivul, că evreii de acolo au încins, pur și simplu, orașul cu un fel de gard de sârmă. Au cheltuit pentru asta 72.000 Lei. Și nu „di giaba” au intrat dija la așa risipă. Și-au avut ei socoteala lor, practică și simplă. Ei, adevărat, Sâmbăta n'au voie să scoată din curte nici un obiect, îngenoși cum sunt, au găsit chipul de-a îmblânzi această rânduială supărătoare. Cu o sârmă întinsă jur de jur, au prefăcut tot orașul într-o singură curte; așa că puteau umbla și lucra în tot cuprinsul lui nesupărați de legea lui Moisi. — Ce folos însă, vai de ei, că pe când s'au împăcat cu profetul, au întâritat pe creștini. Și truda lor a fost zadarnică și cheltuiala inutilă.

B. Cluj. Ne dăm și noi silința să înțelegem, dar nu reușim totdeauna. Dispoziția pomenită face parte din seria acestor enigme. „S'a hotărât în mod definitiv — cetim în gazete — să se reînființeze prin noul buget toate școlile normale desființate și cari au local propriu”. Ceeace n'ar fi încă rău, în sine. Nenorocirea e însă că nu par de loc necesare. Fiindcă nu avem ce face nici cu dascălii cari așteaptă cu miile posturi. Atunci la

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

ce? Ca să sporim numărul diplomaților fără rost? — poate... „a reduce bugetul și a simplifica aparatul de stat”? Să știi că asta o fi... Dar mai bine „nu cereți

M. Tg.-Lăpușului. Am primit 400 Lei, abonament pe 1932 și 1933.

I. Asuagiu de sus. Achitat până la 31. XII 1933. Oficiul parohial. Lunca. Am primit 600 Lei, abonament pe 1930, 1931 și 1932.

V. Sărăuad. Confirmăm primirea abonamentului pe 1933.

M. Roteni. Am primit abonamentul pe anul curent.

M. Oradea. Confirmăm primirea sumei de 400 Lei abonament pe 1933 și 1934.

Dr. B. Baia-mare. Chităm primirea abonamentului pe 1934.

Oficiul parohial Cizer. Am primit abonamentul pe 1933 și 1934.

Oficiul parohial Finiș. Am primit 200 Lei. Achitat până la 30 VI 1934.

Capitlul de fundațiune Bobbiană, Blaj

No. 4—1934.

Publicație de închiriere

Casa din Blaj, plața Inocențiu M. Cluj, No. 4, proprietatea Capitlului Bobbian, constă din local de prăvălie, locuință din 3 camere, bucătărie și cămară, pivniță sub toată clădirea, magazin de cereale (13/6 m.l.) și altele depește, curte și grădină spațioasă, — se dă în chirie începând cu ziua de 1 Maiu 1934.

Invităm pe cei ce doresc să închiriereze acest imobil, ca până la 10 Martie 1934 să înainteze ofertele închise, la P. On. Administrație Centrală Capitulară din Blaj.

Subsemnatul Capitlu va hotărî asupra ofertelor în ziua de 12 Martie, rezervându-se dreptul de a accepta oricare dintre oferte, în diferent de suma oferită și chiar de a nu accepta nici una dintre oferte și a face publicație nouă.

Blaj, din ședința Capitlului de fundațiune Bobbiană, ținută la 15 Februarie 1934.

Iacob Popa
can. prepozit

In atenția parohilor și
curatoratelor bisericesti

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, cruci, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți și imprimate profești și de rugăciuni. *„CĂRAREA FERICIRII”* aprobată de P. S. S. Episcopul Hossu, legată în celuloid 450; în piele 3—400; în pânză 150; în carton tare 100; broșat 75 Lei, conține toate rugăciunile, paraclisul și slujba. *CĂRTICICA LUI SFT. ANTONIE DE PADUA* în legătură carton tare 25, broșat 20 Lei. Diferite predici, *VERSURI LA MORȚI* (cântări funebre pentru femei, bărbați și copii) Lei 32. — Teatre populare și școlare, monoloage, diaboage. — Medalii de aluminium pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc.

Se execută Iconostase după cerință, cu Prețuri convenabile.

Cereți Oferte.

Cereți prețcurant detaliat